

Beslissing

(B)658E/63

21 november 2019

Beslissing over de doelstellingen die Elia System Operator nv in 2020 moet behalen in het kader van de stimulans ter bevordering van het systeemevenwicht zoals bedoeld in artikel 27 van de tariefmethodologie

Artikel 27 van het besluit (Z)180628-CDC-1109/10 van de CREG van 28 juni 2018 tot vaststelling van de tariefmethodologie voor het elektriciteitstransmissienet en voor de elektriciteitsnetten met een transmissiefunctie

Niet-vertrouwelijk

INHOUDSOPGAVE

INHOUDSOPGAVE.....	2
INLEIDING	3
1. WETTELIJK KADER.....	4
2. ANTECEDENTEN.....	4
3. RAADPLEGINGSVERSLAG	5
3.1. SAMENVATTING VAN DE ONTVANGEN REACTIES.....	5
3.1.1. Algemene opmerkingen	5
3.1.2. Specifieke opmerkingen bij een bepaalde stimulans	5
3.2. EVALUATIE VAN DE ONTVANGEN REACTIES	7
3.2.1. Algemene opmerkingen	7
3.2.2. Specifieke opmerkingen	8
4. BESLISSING.....	10
4.1. STIMULANSEN 2020	10
4.1.1. Vergoeding van aFRR- en mFRR-reserves: <i>pas-as-bid</i> vs <i>pay-as-cleared</i>	11
4.1.2. Afschaffen of afzwakken van de <i>day-ahead</i> -evenwichtsverplichting van de BRP's	11
4.1.3. Smarttesten van de beschikbaarheid van de reserves.....	12
4.1.4. Methodologie voor de dimensionering van de aFRR-behoefte	12
4.1.5. Studie en oplossing van de deterministische frequentie-afwijkingen	13
4.1.6. Technisch-economische impactstudie voor de integratie van 4 GW <i>offshore</i>	13
4.1.7. Scarcity pricing.....	13
BIJLAGE 1	15
BIJLAGE 2	15

INLEIDING

De COMMISSIE VOOR DE REGULERING VAN DE ELEKTRICITEIT EN HET GAS (CREG) legt hierna de doelstellingen vast die Elia System Operator nv (hierna: Elia) in 2020 moet behalen in het kader van de stimulans overgelaten aan het eigen inzicht van de CREG zoals bedoeld in artikel 27 van de tariefmethodologie.

Naast de inleiding bevat deze beslissing vier hoofdstukken. Het eerste hoofdstuk omschrijft het wettelijk kader dat aan de grondslag ligt van deze beslissing. Het tweede hoofdstuk zet de antecedenten uiteen en het derde hoofdstuk beschrijft het kader van de raadpleging. Het vierde hoofdstuk bevat de beslissing van de CREG over de doelstellingen die Elia in 2020 moet behalen in het kader van de stimulans overgelaten aan het eigen inzicht van de CREG zoals bedoeld in artikel 27 van de tariefmethodologie.

Onderhavige beslissing werd door het directiecomité van de CREG goedgekeurd op 21 november 2019.

1. WETTELIJK KADER

Artikel 27 van het besluit (Z)180628-CDC-1109/10 van de CREG van 28 juni 2018 tot vaststelling van de tariefmethodologie voor het elektriciteits-transmissienet en voor de elektriciteitsnetten met een transmissiefunctie (hierna "de tariefmethodologie") bepaalt het volgende:

"De bevordering van het systeemevenwicht geeft aanleiding tot de toekenning van een stimulans die functie is van het behalen van de objectieven die jaarlijks door de CREG zijn vastgelegd. Ten laatste op 31 maart van elk jaar kan de netbeheerder aan de CREG een projectenlijst voorstellen waarvan de realisatie in de loop van het daaropvolgende jaar volgens hem prioritair is. Ten laatste op 30 juni van datzelfde jaar bepaalt de CREG de lijst van de projecten die in het volgende jaar moeten gerealiseerd worden en beschrijft zij de objectieven die voor elk ervan moeten behaald worden. De CREG geeft tevens aan welk deel van de stimulans samenhangt met elk objectief, alsook de nagestreefde realisatiedatum (of datums). Het gedeelte dat verband houdt met elke stimulans wordt aan de netbeheerder toegekend in functie van de realisatiegraad van het objectief en van het respect voor de uitvoeringstermijnen. Om de voorspelbaarheid te verhogen en om gebruik te kunnen maken van projecten waarvan de realisatietermijn langer is dan één jaar, kan de netbeheerder aan de CREG een pre-lijst van te bereiken doelstellingen voor de jaren Y+n voorstellen. De CREG stelt jaarlijks dergelijke pre-objectievenlijst op. Zonder dat dit bedrag evenwel 2.500.000,00 €/jaar mag overschrijden, bedraagt het maximale jaarlijkse bedrag voor deze stimulans het product van $0,12\% \cdot RAB \cdot \text{minimum}(S; 40\%)$.

Met het oog op de ex-ante tariefberekening voorziet de netbeheerder hiertoe voor elk jaar van de regulatoire periode 2020-2023 ex ante in zijn tariefvoorstel het bedrag van 2.000.000,00 EUR als element van zijn totaal inkomen."

2. ANTECEDENTEN

Op 29 mei 2019 heeft Elia de CREG een brief gestuurd om een afwijking te vragen om extra tijd te krijgen voor haar projectvoorstel waarvan de realisatie in 2020 volgens haar prioritair is. Daardoor zou het voorstel van Elia tegen 17 juni 2019 moeten worden ingediend.

Op 6 juni 2019 heeft de CREG per brief met de vraag van Elia ingestemd. De CREG verduidelijkt dat het beslissingsproces, met inbegrip van de openbare raadpleging over de ontwerpbeslissing, gezien de zomerperiode, zal worden verschoven naar het tweede semester van 2019, in afwijking van de bepalingen van artikel 27 van de tariefmethodologie.

Op 17 juni 2019 heeft Elia aan de CREG een projectvoorstel voorgelegd waarvan de realisatie in 2020 volgens haar prioritair is.

Op 19 augustus 2019 heeft de CREG haar opmerkingen en commentaar bij het voorstel van 17 juni 2019 aan Elia overgemaakt. De brief van de CREG bevatte daarenboven een bijkomend project over *scarcity pricing*.

Op 21 augustus 2019 zijn Elia en de CREG samengekomen om de opmerkingen en commentaar bij het voorstel van 17 juni 2019 te bespreken.

Op 30 augustus 2019 heeft Elia de CREG een aangepast projectvoorstel overgemaakt dat naast de initiële projecten ook een beschrijving van het project betreffende *scarcity pricing* bevatte.

Op 25 oktober 2019 liep de publieke raadpleging over de ontwerpbeslissing ten einde. De CREG ontving vijf reacties.

3. RAADPLEGINGSVERSLAG

Het directiecomité organiseerde drie weken lang op de website van de CREG een raadpleging over de ontwerpbeslissing. Op 25 oktober werd de raadpleging afgesloten. Er waren vijf reacties op gekomen. Die reacties waren afkomstig van: Elia, FEBEG, FEBELIEC, Centrica Business Solutions en Rent-A-Port Green Energy / SRIW-Environnement.

In de volgende paragrafen vat de CREG eerst de antwoorden samen die ze heeft ontvangen en wanneer dat nodig is formuleert ze er vervolgens een antwoord op.

In het volgende hoofdstuk is de aangepaste en definitieve tekst in zijn geheel opgenomen.

3.1. SAMENVATTING VAN DE ONTVANGEN REACTIES

3.1.1. Algemene opmerkingen

De respondenten formuleerden een reeks algemene opmerkingen die als volgt kunnen worden samengevat.

Twee respondenten (FEBEG en FEBELIEC) betreuren het feit dat de doelstellingen vooral betrekking hebben op de uitvoering van studies door Elia en zeer weinig op de implementatie van oplossingen door Elia.

Twee respondenten (FEBEG en FEBELIEC) menen dat sommige vastgelegde doelstellingen tot de wettelijke activiteiten van de TNB behoren en dat daarom geen stimulans zou moeten worden voorzien om die doelstellingen te halen.

Twee respondenten (FEBEG en FEBELIEC) zouden willen dat de doelstellingen, de modaliteiten en de *deliverables* van de projecten duidelijker worden aangeduid, zodat de (eventueel gedeeltelijke) toekenning van de stimulans duidelijk kan worden verantwoord.

Een respondent (Rent-a-Port / SRIW-Environnement) stelt een doelstelling voor de komende jaren voor:

- de toewijzing van de kosten van de balanceringscapaciteitsreserves via een tarief dat aan de BRP's wordt opgelegd en niet aan de netgebruikers, zoals nu het geval is.

3.1.2. Specifieke opmerkingen bij een bepaalde stimulans

3.1.2.1. Vergoeding van de aFRR- en mFRR-reserves : pay-as-bid vs. pay-as-clear

Wat de herformulering van de 3e fase van de beschrijving van het project betreft die de CREG in zijn ontwerpbeslissing vroeg, merkt een respondent (Elia) op dat nog geen enkele concrete actie werd ondernomen in het kader van de uitwisseling en het delen van de balanceringscapaciteit. Dit deel van de studie zal bijgevolg enkel kunnen besluiten dat er geen boekhoudkundige problemen zijn.

Een respondent (FEBEG) vraagt of in de studie ook het onderzoek is opgenomen van de drie methodologieën om de capaciteiten aan de grenzen voor de uitwisseling van de balanceringscapaciteiten toe te kennen. Die drie methodologieën zijn:

- i. co-optimalisatie;

- ii. gebaseerd op de markt; en
- iii. economische efficiëntie.

Een respondent (FEBELIEC) vraagt om een gevoeligheidsstudie toe te voegen aan de reeds voorziene kosten-batenanalyse (hierna: KBA). Die gevoeligheidsstudie zal nuttige informatie opleveren voor het besluitvormingsproces (n.v.d.r.: waarschijnlijk over de keuze van het vergoedingsmechanisme van de reserves).

3.1.2.2. *Schrapping of vermindering van de verplichting tot balanceren van de BRP's in day ahead*

Een respondent (FEBELIEC) vraagt of de titel van het project zou kunnen worden veranderd in 'Evaluatie van de voor- en de nadelen van de schrapping of de vermindering van de verplichting tot balanceren van de BRP's in *day ahead*'. In die evaluatie zou ook een KBA moeten worden opgenomen.

Een respondent (FEBELIEC) vraagt of het project kan worden uitgebreid tot een studie van de voordelen en de nadelen van een uitbreiding van de verplichting tot balanceren van de BRP's in *day ahead*.

3.1.2.3. *Smarttests voor de beschikbaarheid van de reserves*

Een respondent (FEBELIEC) vraagt of een implementatieplan vereist is in geval van een positief resultaat bij de studie.

Een respondent (FEBEG) wijst erop dat de smarttests vaste elementen zouden moeten bevatten, zoals de frequentie van de tests of het bedrag van de boetes, zodat de leveranciers van reserves de kostprijzen van de tests in hun prijzen kunnen opnemen.

Een respondent (Centrica Business Solutions) vraagt om een stimulerend kader in het project op te nemen dat de TNB zou stimuleren om "*het beste gebruik van het dispositief te verzekeren*" en zo de tests te optimaliseren, zodat de reserves tegen een zo laag mogelijke (meer)kosten beschikbaar kunnen worden gesteld.

3.1.2.4. *Methodologie voor de dimensionering van de behoeften van aFRR*

Een respondent (FEBELIEC) vraagt of een implementatieplan vereist is in geval van een positief resultaat bij de studie.

Een respondent (FEBEG) vraagt meer informatie over wat van Elia vereist wordt voor de dimensionering van de secundaire reserves (aFRR) en of die studie verbonden is met het dynamische dimensioneringsproces van de tertiaire reserves (mFRR).

3.1.2.5. *Studie en oplossing van de afwijkingen van de deterministische frequenties*

Een respondent (FEBELIEC) vraagt of de studie een volledige KBA omvat - niet alleen vanuit het standpunt van de TNB's (Elia t.o.v. de andere TNB's), maar ook vanuit het standpunt van de netgebruikers.

Een respondent (FEBEG) vraagt dat de studie niet alleen de oplossingen voor het probleem onderzoekt, maar ook de oorzaken en een toewijzingsmechanisme van de kosten aan de verantwoordelijken.

3.1.2.6. Studie van de technisch-economische impact voor de integratie van de 4 GW offshore

Een respondent (FEBELIEC) vraagt om een volledige KBA in de studie op te nemen.

3.1.2.7. Scarcity Pricing

Een respondent (FEBELIEC) vraagt een herformulering van de bepaling die de studie van alternatieven voor het voorgestelde mechanisme behandelt. Er wordt ook gevraagd om de analyses van het voorgestelde mechanisme nog grondiger uit te voeren voordat een eventuele implementatie kan worden voorzien.

Een respondent (Elia) heeft opmerkingen over het mechanisme dat door de CREG wordt voorgesteld, meer bepaald over het mechanisme voor de waardebeoordeling van de schaarste, en wijst daarbij op een mogelijke onverenigbaarheid van enerzijds het mechanisme dat in de CORE-studie wordt voorgesteld, en anderzijds het CEP en de EBGL. De respondent (Elia) stelt tenslotte een aantal nieuwe formuleringen voor, meer bepaald over de studie van alternatieven voor het voorgestelde mechanisme.

3.2. EVALUATIE VAN DE ONTVANGEN REACTIES

3.2.1. Algemene opmerkingen

De CREG benadrukt dat de implementatie van bepaalde oplossingen een aanpak in verschillende fasen vergt die soms over verschillende jaren gespreid is en waarvan de eerste fase bestaat uit de verwezenlijking van een studie en vervolgens de implementatie van weerhouden oplossingen. Meestal is het beter om een probleem, zijn oorzaken en gevolgen te bestuderen vóór het uitwerken van oplossingen, er de beste uit te kiezen en toe te passen. De stimulansen van de CREG zijn meestal de analysefase en de fase waarin een oplossing wordt voorgesteld. Die oplossingen zullen grotendeels voorbereidend van aard zijn en zullen waarschijnlijk nog grondiger moeten worden besproken met de betrokken partijen. Merk echter op dat het project m.b.t. de *scarcity pricing* het gevolg is van voorbereidende fasen die door de CREG en de CORE werden bestudeerd. Bij een positieve oplossing van de analysefase begint Elia meestal het volgende jaar met de fase van meer gedetailleerde studie en implementatie. Dat was bijvoorbeeld het geval in 2019 (zie beslissing (B)658E/52 van 28 juni 2018).

De CREG erkent dat sommige projecten betrekking hebben op de wettelijke verplichtingen die aan de TNB worden opgelegd. Toch herinneren we er hier aan dat de stimulans onder meer dient om Elia te wijzen op de prioriteiten die volgens de CREG bijzonder gunstig zijn voor de consument. Daarbij wordt ook rekening gehouden met het complexiteitsniveau van de processen van de TNB en hun verbetering.

De CREG stelt voor om telkens wanneer nodig de *deliverables* en de planning van de verschillende projecten te verduidelijken. Het is echter nog te vroeg om het bedrag van de stimulans over de verschillende *deliverables* te verdelen. De *ex post* analyse van de projecten en de (eventueel gedeeltelijke) toekenning van de stimulans moet meer bepaald gebaseerd zijn op de geleverde *deliverables* en de openbare raadplegingsverslagen die voor elk project zijn vereist.

Het voorstel met betrekking tot een doelstelling voor de komende jaren heeft de aandacht van de CREG weerhouden en de noodzaak om daar in de komende jaren een stimulans voor te voorzien, zal ten gepaste tijde worden geëvalueerd. Merk op dat als het resultaat van de studie positief zou zijn, dit een aanpassing van de tariefmethodologie van de CREG en het tariefvoorstel zou impliceren, waardoor het proces administratief moeilijker zou worden.

3.2.2. Specifieke opmerkingen

3.2.2.1. Vergoeding van de aFRR- en mFRR-reserves : pay-as-bid vs. pay-as-clear

De CREG herinnert eraan dat de herformulering in de eerste plaats bedoeld is om een KBA van de twee vergoedingsmechanismen uit te voeren. In de tweede plaats is het de bedoeling om de studie van de boekhouding van beide vergoedingsmechanismen van de capaciteiten uit te breiden met alle initiatieven van uitwisselings- en deelplatforms van de balanceringscapaciteit van de CORE-regio.

De CREG is er zich overigens van bewust dat geen enkel capaciteitsuitwisselingsplatform voor aFRR of mFRR nog operationeel is. Volgens de artikelen 40, 41 en 42 van de EBGL moet vóór december 2019 echter een voorstel voor de uitwisseling van de balanceringscapaciteiten bij ACER worden ingediend. Hoewel in dit voorstel de beslissing *pay-as-cleared/pas-as-bid* niet rechtstreeks wordt genomen, zal het voorstel door de coöperaties wel worden gebruikt voor de uitwisseling van balanceringscapaciteiten. Het is dan ook waarschijnlijk dat de TNB's die balanceringscapaciteiten zouden willen uitwisselen, de volgens hen meest relevante vorm van vergoeding al hebben bestudeerd. Bijgevolg komt het erop aan om het voordeel van de invoering van het ene of het andere mechanisme in België te evalueren ten opzichte van een keuze die eventueel kan verschillen van wat op Europees niveau wordt voorzien, waarbij ook rekening wordt gehouden met de voordelen die blijken uit een deelname aan een Europees samenwerkingsverband.

De studie van de drie methodologieën voor de toewijzing van de capaciteiten aan de grenzen voor de uitwisseling van de balanceringscapaciteiten is niet specifiek voorzien, maar wel de impact van een internationale samenwerking op basis van een van die methodologieën.

De CREG heeft er geen bezwaar tegen om een gevoeligheidsstudie aan de KBA toe te voegen.

3.2.2.2. Schrapping of vermindering van de verplichting tot balancering van de BRP's in day ahead

De CREG meent immers dat in de beschrijving van het project een kwantitatieve studie ontbreekt ter ondersteuning van de conclusie van de studie over de draagwijdte van de verplichting tot balancering van de BRP's in *day ahead*. De studie mag zich niet beperken tot het bepalen van de risico's en de wettelijke haalbaarheid van een schrapping of een vermindering van de verplichting tot balancering, maar moet ook de meest relevante verplichting voorstellen voor de toekomst op basis van meer bepaald een KBA, waarin zowel kwalitatieve als kwantitatieve elementen worden opgenomen.

De CREG vindt daarentegen niet dat het project bedoeld is om een uitbreiding van de verplichting tot balancering van de BRP's te evalueren. Het project wordt gestuurd door de huidige context, die in de projectbeschrijving wordt voorgesteld en die misschien de mogelijkheid biedt tot het beperken van de verplichting tot balancering van de BRP's, en bijgevolg tot het verlagen van de kosten van het systeem. Die mogelijkheid vormt het voorwerp van het project.

3.2.2.3. Smarttests voor de beschikbaarheid van de reserves

Wat de tests van de beschikbaarheid van de reserves moeten bevatten, maakt geen deel uit van de beschrijving van de studie, maar wel van zijn resultaten. De CREG nodigt de respondenten dan ook uit om hierover een standpunt in te nemen in het kader van de openbare raadpleging die Elia over haar studie zal organiseren. Hetzelfde geldt voor de invoering van de oplossing die na afloop van de studie zal worden gekozen, waaronder de implementatieplanning.

3.2.2.4. Methodologie voor de dimensionering van de behoeften van aFRR

Het project is bedoeld om de dimensioneringsmethodologie van de FRR (aFRR + mFRR) en dus onrechtstreeks de verhouding aFRR/mFRR te vervolledigen.

Doordat de secundaire (aFRR) en de tertiaire (mFRR) regelingen verschillende doelstellingen hebben, verschillen ook hun dimensioneringsmethodologieën. Wat de mFRR betreft, is het de bedoeling om het plotse verlies van de grootste eenheid in termen van werkingscapaciteit (criterium N-1) te dekken. De dimensioneringsmethodologie weerspiegelt dit criterium dus rechtstreeks. Voor de aFRR omvat de dimensioneringsmethodologie onder meer het streven om de capaciteitsbehoeften te beperken tot wat strikt genomen noodzakelijk is om de Europese normen betreffende de kwaliteit van de balancering van de zone na te leven. Als conclusie kunnen we stellen dat de dimensioneringsmethoden, net als de betreffende producten, complementair zijn, maar wel verschillende doelstellingen nastreven.

3.2.2.5. Studie en oplossing van de afwijkingen van de deterministische frequenties

De CREG meent dat de beschrijving van het project dat ter raadpleging wordt voorgelegd al een KBA omvat, meer bepaald wanneer de CREG het volgende schrijft:

"de studie beschouwt elke optie, en dan meer bepaald vanuit de evaluatie van haar fysieke en financiële impact voor de Belgische zone, evenals een kwantificatie van haar bijdrage tot de doelstelling om de deterministische frequentieverschillen op het Europese vasteland in de synchrone zone te beperken".

De CREG vindt inderdaad dat het relevant is om de oorzaken van het probleem te bestuderen vóór het evalueren van mogelijke oplossingen. Als de oorsprong van het probleem gekend is, kunnen de kosten toegewezen worden aan de partijen die er verantwoordelijk voor zijn, als het al mogelijk is om hen nauwkeurig te identificeren. De CREG past de projectbeschrijving in die zin aan.

3.2.2.6. Scarcity Pricing

De CREG stelt vast dat de commentaren van Elia over de stimulansen voornamelijk betrekking hebben op het waarderingsmechanisme van de zeldzaamheid. De CREG zal proberen om te antwoorden op de belangrijkste opmerkingen van Elia.

Wat de context van de studie betreft, wil de CREG duidelijk stellen dat de belangrijkste doelstellingen voor de invoering van dat mechanisme de verbetering van het prijssignaal en een betere vergoeding zijn van (de eenheden die) de nodige reserves voor het systeem (leveren). In dat verband wenst de CREG te herinneren aan de citaten van Peter Cramton in zijn meest recente nota over de *scarcity pricing* (in september 2019), waarbij het belang van dat mechanisme voor toereikendheid duidelijk wordt vastgelegd (en dit gaat verder dan de flexibiliteit).

De CREG erkent dat een waarderingsmechanisme van de schaarste verenigbaar is met een CRM, zelfs als een CRM volgens het mechanisme en volgens het CEP, zou moeten worden toegepast als aanvulling op een vergoedingsmechanisme van de schaarste en niet omgekeerd. Peter Cramton, die in de nota van de CREG wordt geciteerd, is het daarmee eens.

Wat het cijfer van 6,9 € per MWh betreft, merkt de CREG op dat de tabel waaruit dat cijfer werd gehaald, gebaseerd is op een raming (open lus) die alleen geldig is voor de eerste gevraagde MW's die deel uitmaken van dit systeem. Als de deelname van de vraag stijgt, zullen de prijzen van de *adders* dalen. De *settlement* zou neutraal moeten zijn voor de TSO. Dit punt van het ontwerp moet nog worden afgewerkt. Zowel het CEP als de Balancing Guidelines verwijzen allebei naar een 'shortage

pricing function' (art. 20.3 van de verordening 2019/943 en 44.3 van de EBGL). De CREG ziet in deze fase geen onverenigbaarheid van het voorgestelde mechanisme met het CEP en de EBGL.

Betreffende het mechanisme voorgesteld door de CREG, geeft de CREG toe dat een aantal belangrijke punten van het ontwerp nog moeten worden afgewerkt, zoals de interacties en de *settlement* met betrekking tot de balancingplatforms en de impact van de buurlanden (en de potentieel beschikbare reserves) op de schaarste in België. Beide punten zullen in een nieuwe studie worden onderzocht.

Wat het beheer van de reserves betreft, wijst de CREG erop dat de ontwerpen van ERCOT en van Elia niet fundamenteel verschillend zijn (in beide gevallen een zonaal mechanisme dat door de ISO/TSO wordt gerund, waar *self-schedules* toegelaten zijn).

Tenslotte, wat de voorgestelde stimulans betreft, begrijpt de CREG de opmerking van Elia over de formulering van alternatieven voor het voorgestelde mechanisme van Elia niet. Elia vermeldt dat die alternatieven het oorspronkelijke voorstel niet mogen 'vervormen of transformeren', terwijl in de Franse tekst wordt gezegd "*sans dénaturer la proposition initiale*"¹. Een alternatief dat de aard van een voorstel volledig verandert, vormt geen alternatief meer. Om die reden ziet de CREG geen enkel nadeel om die 4 woorden uit de tekst van de stimulans te schrappen. In dat verband is de CREG het eens met een van de respondenten die meent dat dat mechanisme nog grondiger moet worden geanalyseerd voordat het eventueel wordt ingevoerd. Dat motiveert de analyse die aan Elia wordt gevraagd, evenals de bijkomende studie toevertrouwd aan CORE en de *parallel runs* opgestart door Elia.

De CREG wijst er overigens op dat ze aan de CORE-regio nog een aanvulling op de studie zal vragen.

De CREG meent dat alleen het voorleggen van een plan (en het gedetailleerde ontwerp) door Elia voor een eventuele implementatie een duidelijk zicht zal bieden op alle uitdagingen die gepaard gaan met de invoering van dat mechanisme.

De nota die de CREG publiceerde bij de studie van CORE (zie Engelstalige website van de CREG, september 2019) vermeldt duidelijk dat de doelstelling van het voorgestelde mechanisme niet beperkt is tot de 'flexibiliteit'. De studie heeft vooral ten doel om het prijssignaal te verbeteren en, wanneer dit opportuun blijkt, een betere vergoeding te verzekeren van de (eenheden die verantwoordelijk zijn voor de levering van de) reserves (zie de verschillende tabellen over de rendabiliteit van de STEG-centrales). Die verbetering van het prijssignaal (en de '*back-propagation*' naar andere tijdschorten) draagt bij tot de oplossing van de problemen i.v.m. toereikendheid (zie de vermelde nota).

De CREG herinnert eraan dat, zoals vermeld in het CEP, een capaciteitsmechanisme (CRM) pas kan worden ingevoerd na het beschouwen van "een mechanisme voor de vergoeding van de schaarste" als element dat moet worden ingevoerd bij de oplossing van de problemen i.v.m. toereikendheid van de bronnen (CEP, Verordening 2019/943, art. 20.3).

4. BESLISSING

4.1. STIMULANSEN 2020

Om het evenwicht van het elektriciteitssysteem te bevorderen en na raadpleging van Elia beslist de CREG om de toekenning van de financiële stimulans van 2.500.000,00 € te onderwerpen aan het behalen van de 7 hiernavolgende doelen (of projecten), in de loop van 2020, binnen de deadlines.

¹ Vrije vertaling: zonder het initiële voorstel volledig van aard te veranderen.

De gedetailleerde beschrijving van de projecten is opgenomen in het aangepaste voorstel van Elia dat als bijlage bij deze beslissing is gevoegd.

De beslissing beperkt zich tot de evaluatie van deze projecten door de CREG, met inbegrip van de plannings en de bijhorende bedragen van de stimulans en bevat geen beschrijving van de projecten.

De CREG behoudt zich natuurlijk het recht voor om, na raadpleging van Elia, het doel van de stimulans te wijzigen indien dit noodzakelijk is als gevolg van gebeurtenissen die niet konden worden voorzien.

4.1.1. Vergoeding van aFRR- en mFRR-reserves: *pas-as-bid* vs *pay-as-cleared*

De CREG aanvaardt het projectvoorstel van Elia, onder voorbehoud van het feit dat de derde zin van de eerste paragraaf ("*De studie zal tevens Picasso platform(aFRR)*") als volgt wordt geherformuleerd:

"De studie zal tevens de compatibiliteit onderzoeken van de twee mechanismen met de verwachte Europese evoluties met betrekking tot de uitwisseling en het delen van balanceringscapaciteit, en in het bijzonder een beschrijving van de stand van zaken van de besprekingen betreffende de implementatie van een grensoverschrijdende samenwerking in de CORE-regio voor de uitwisseling van balanceringscapaciteit, evenals een raming van de winst die België zou kunnen halen uit een deelname aan een dergelijke samenwerking, onafhankelijk van het feit of er al dan niet wordt overgeschakeld van een pay-as-bidmechanisme naar een pay-as-clearedmechanisme."

De kosten-batenanalyse moet gevoeligheidsstudies over meerdere parameters bevatten.

Uitvoeringsdata:

- openbare raadpleging vanaf 1 september 2020;
- werkzaamheden afgerond op 23 december 2020.

Betrokken bedrag: 300.000 €. De toekenning van dit bedrag is onderworpen aan de uitvoering van de bovenvermelde taken en de aanvaarding ervan door de CREG.

4.1.2. Afschaffen of afzwakken van de *day-ahead*-evenwichtsverplichting van de BRP's

De CREG aanvaardt het projectvoorstel van Elia. Toch benadrukt de CREG in het bijzonder het feit dat ze er enkel van zal uitgaan dat het doel van de stimulans bereikt is als Elia, op basis van zowel een kwalitatieve als kwantitatieve kosten-batenanalyse, in het geval dat ze het opportuun vindt om de verplichting voor de BRP om nominaties in *day ahead* opnieuw in evenwicht te brengen af te schaffen, concrete maatregelen voorstelt om de risico's van strategische gedragingen van de BRP's die kunnen leiden tot aanzienlijke onevenwichten in realtime af te zwakken.

De CREG beslist bijgevolg om het ontwerp te behouden mits de bovenvermelde verduidelijking.

Uitvoeringsdata:

- openbare raadpleging vanaf 15 oktober 2020;
- werkzaamheden afgerond op 23 december 2020.

Betrokken bedrag: 400.000 €. De toekenning van dit bedrag is onderworpen aan de uitvoering van de bovenvermelde taken en de aanvaarding ervan door de CREG.

4.1.3. Smarttesten van de beschikbaarheid van de reserves

De CREG aanvaardt het projectvoorstel van Elia. Ze vindt echter dat het vertrouwelijke deel van de studie zo beperkt mogelijk moet zijn. De principes moeten transparant blijven. De CREG geeft wel toe dat sommige implementatiedetails alsook de numerieke waarde van de parameters van de methodologie vertrouwelijk mogen blijven als ze geval per geval worden gerechtvaardigd.

Bovendien vindt ze dat de evaluaties van de onbeschikbaarheid van de reserves vallen onder een contractuele en wettelijke verplichting van Elia (artikel 8 van de elektriciteitswet: erop toezien dat de ondersteunende diensten beschikbaar zijn).

De CREG verwacht met andere woorden dat Elia garandeert dat de contracten met de aanbieders van reserve worden nageleefd, los van het feit of er een stimulans wordt toegekend.

De CREG erkent wel de complexiteit van het proces en de voordelen van een verbetering van de beschikbaarheidstesten van de reserves voor de marktspelers.

De CREG beslist bijgevolg om het ontwerp te behouden, maar om het bedrag van de bijhorende stimulans te verminderen.

Uitvoeringsdata:

- openbare raadpleging vanaf 15 september 2020;
- werkzaamheden afgerond op 23 december 2020.

Betrokken bedrag: 200.000 €. De toekenning van dit bedrag is onderworpen aan de uitvoering van de bovenvermelde taken en de aanvaarding ervan door de CREG.

4.1.4. Methodologie voor de dimensionering van de aFRR-behoeften

De CREG vindt dat het project in lijn ligt van de verplichting van Elia om een methodologie voor de dimensionering van haar behoeften aan FRR-reserves op te nemen in de operationele overeenkomst voor het RFP-blok van Elia, met toepassing van artikel 157 van de SOGL-verordening.

Bijgevolg vindt de CREG dat het doel van de stimulans enkel zal bereikt worden als het ontwerp voldoet aan de voorwaarden betreffende het doel van het project, die zullen opgenomen worden in de beslissing van de CREG betreffende een nieuwe versie van de operationele overeenkomst voor het RFP-blok van Elia dat momenteel wordt opgesteld en dat Elia binnenkort aan de CREG ter goedkeuring zal voorleggen.

Bovendien vindt de CREG dat het bedrag voor dit project lager moet zijn gezien het sterke verband tussen het project en de verplichtingen van Elia als gevolg van de SOGL-verordening. De CREG erkent wel dat het project complex is en zij erkent tevens de eventuele voordelen van het project voor de BRP's en de andere eindafnemers, in het kader van een betere aanpassing van de capaciteiten van aFRR-reserves die Elia nodig heeft.

De CREG beslist bijgevolg om het ontwerp te behouden, maar om het bedrag van de bijhorende stimulans te verminderen.

Uitvoeringsdata:

- openbare raadpleging vanaf 30 juni 2020;
- werkzaamheden afgerond op 30 september 2020.

Betrokken bedrag: 300.000 €. De toekenning van dit bedrag is onderworpen aan de uitvoering van de bovenvermelde taken en de aanvaarding ervan door de CREG.

4.1.5. Studie en oplossing van de deterministische frequentie-afwijkingen

De CREG aanvaardt het projectvoorstel van Elia. De CREG verduidelijkt echter dat de studie, voorafgaand aan het onderzoek en de evaluatie van de oplossingen, de oorzaken van de problemen moet besturen, alsook de kosten die ermee verband houden. De CREG verduidelijkt eveneens dat zij begrijpt dat de studie elke oplossing overweegt, in het bijzonder vanuit het oogpunt van een evaluatie van de fysieke en financiële impact voor de Belgische zone en tevens vanuit een kwantitatieve verantwoording van haar bijdrage aan het doel om de deterministische frequentie-afwijkingen van de synchrone zone continentaal Europa te beperken. Onder fysieke impact verstaat de CREG de eventuele extra te contracteren reservevolumes, evenals andere eventuele elementen die in fysieke hoeveelheden kunnen worden uitgedrukt. De CREG verwacht eveneens dat de studie de financiële impact voor de Belgische zone van het gebrek aan individuele metingen of het gebrek aan deelname aan collectieve maatregelen van België kwantificeert.

Uitvoeringsdata:

- openbare raadpleging vanaf 1 juli 2020;
- werkzaamheden afgerond op 23 december 2020.

Betrokken bedrag: 300.000 €. De toekenning van dit bedrag is onderworpen aan de uitvoering van de bovenvermelde taken en de aanvaarding ervan door de CREG.

4.1.6. Technisch-economische impactstudie voor de integratie van 4 GW offshore

De CREG aanvaardt het projectvoorstel van Elia.

Uitvoeringsdata:

- openbare raadpleging vanaf 1 juni 2020;
- openbare raadpleging vanaf 1 oktober 2020;
- werkzaamheden afgerond op 23 december 2020.

Betrokken bedrag: 500.000 €. De toekenning van dit bedrag is onderworpen aan de uitvoering van de bovenvermelde taken en de aanvaarding ervan door de CREG.

4.1.7. Scarcity pricing

De CREG aanvaardt het projectvoorstel van Elia onder voorbehoud van de herformulering van de beschrijving van het project in overeenstemming met punt 1) hieronder en de toevoeging van punt 2);

- 1) Uitvoering van een kritische studie "*Study on the general design of a mechanism for the remuneration of reserves in scarcity conditions*", die op vraag van de CREG wordt uitgevoerd door CORE (Center for Operation Research, Université catholique de Louvain) en op de website van de CREG wordt gepubliceerd. Deze analyse zal de volgende elementen omvatten:

- algemene voorwaarden van de studie, haar uitgangspunten en haar conclusies, in het licht van de specifieke Belgische en Europese context;
 - voor alle in de studie opgelijste designevoluties of -varianten:
 - bespreking van de voor- en nadelen rekening houdend met het bestaande of verwachte Belgische en Europese marktdesign en regulatorisch kader;
 - inschatting van de haalbaarheid van de voorgestelde variant. Onder meer de link met lopende projecten MARI en PICASSO zullen expliciet worden geanalyseerd;
 - voorstelling van mogelijke alternatieven/implementatieplannen in de mate dat deze alternatieven meer voordelen of minder nadelen, dan wel een betere haalbaarheid vertonen.
- 2) Op basis van de kritische analyse van de studie die CORE heeft uitgevoerd in punt 1) hierboven en de meest veelbelovende voorstellen tot wijzigingen zal Elia een gedetailleerd design voorstellen voor de implementatie van het door CORE voorgestelde model evenals een plan voor een eventuele implementatie tegen eind 2021. Dit plan en de voorgestelde wijzigingen aan het design zullen in het bijzonder rekening houden met de verplichtingen van de projecten MARI en PICASSO. Het gedetailleerde designvoorstel zal samen met CORE opgemaakt worden.

De CREG beslist bijgevolg om het bedrag van de bijhorende stimulans te vermeerderen.

Uitvoeringsdata:

- openbare raadpleging vanaf 1 oktober 2020;
- werkzaamheden afgerond op 23 december 2020.

Betrokken bedrag: 500.000 €. De toekenning van dit bedrag is onderworpen aan de uitvoering van de bovenvermelde taken en de aanvaarding ervan door de CREG.

Voor de Commissie voor de Regulering van de Elektriciteit en het Gas:

Laurent JACQUET
Directeur

Andreas TIREZ
Directeur

Koen LOCQUET
Wvd. voorzitter van het directiecomité

BIJLAGE 1

Aangepast projectvoorstel

BIJLAGE 2

Reacties op de openbare raadpleging

- 1) Elia;
- 2) Febeg;
- 3) Febeliec;
- 4) Centrica Business Solutions;
- 5) Rent-A-Port Green Energy / SRIW-Environnement.